

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань бюджету

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-40-29, 255-43-61, факс: 255-41-23

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин

*Про розгляд законопроекту
за реєстр. № 5019 від 04.02.2021*

Комітет Верховної Ради України з питань бюджету на своєму засіданні 17 березня 2021 року (протокол № 80) відповідно до статей 27 і 109 Бюджетного кодексу України та статті 93 Регламенту Верховної Ради України розглянув проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правових засад діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (реєстр. № 5019 від 04.02.2021 р.), поданий народним депутатом України Тарасенком Т.П., Камельчуком Ю.О. та іншими.

Законопроектом шляхом внесення змін до Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» та до статті 208 Регламенту Верховної Ради України пропонується:

- переглянути порядок висування, призначення та звільнення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі - Уповноважений), зокрема, для розгляду у Верховній Раді України питання висування кандидатури для призначення на посаду Уповноваженого Комітет Верховної Ради України, до предмета відання якого належать питання додержання прав і свобод людини і громадянина, за результатами проведеної спеціальної перевірки подає Верховній Раді України свої висновки щодо відповідності кожної кандидатури на посаду Уповноваженого встановленим вимогам та про наявність причин, які б перешкоджали зайняттю нею цієї посади;

- надати право Уповноваженому створювати в адміністративно-територіальних одиницях регіональні представництва Секретаріату в адміністративно-територіальних одиницях (Автономній Республіці Крим, областях, містах Київ та Севастополь);

- встановити, що до представників Уповноваженого не застосовуватимуться положення Закону України "Про державну службу", але поширюватимуться вимоги та обмеження, встановлені Законом України "Про

засади запобігання і протидії корупції", водночас вилучено положення щодо призначення таких представників у межах виділених коштів, затверджених Верховною Радою України;

- установити, що кошторис витрат Уповноваженого може бути скорочений у порівнянні з попереднім фінансовим роком не більше ніж на відсоток, на який скорочується кошторис Верховної Ради України;

- розширити права Уповноваженого та визначити його повноваження, пов'язані з внутрішнім або міжнародним збройним конфліктом на території України;

- включити додатково до підстав для реагування Уповноваженого скарги юридичних осіб та, водночас, обмежити розгляд скарг на діяльність Президента України, народних депутатів України, Кабінету Міністрів України, а також суддів Конституційного Суду України та суддів інших судів;

- дозволити Уповноваженому відкривати провадження за власною ініціативою у разі отримання інформації про порушення прав і свобод з відкритих джерел, у разі відкриття такого провадження за ініціативою Уповноваженого інформація щодо нього оприлюднюється на офіційному веб-сайті Уповноваженого і в реєстрі подань та приписів.

З огляду на сутність вищевказаних положень законопроекту, їх реалізація може потребувати виділення додаткових коштів державного бюджету для забезпечення виконання Уповноваженим покладених на нього повноважень і, зокрема, на надання права Уповноваженому створювати Регіональні представництва Секретаріату в адміністративно-територіальних одиницях. Однак слід зауважити про те, що визначити вартісну величину впливу на показники бюджету неможливо через відсутність вихідних даних.

Поряд з цим нагадуємо, що згідно із вимогами частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та статті 91 Регламенту Верховної Ради України суб'єктам законодавчої ініціативи до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, належить надати фінансово-економічне обґрунтування до нього (включаючи відповідні розрахунки) та пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету, однак відповідні матеріали автором законодавчої ініціативи не подано.

Слід зауважити, що норма законопроекту щодо скорочення кошторису витрат Уповноваженого у порівнянні з попереднім фінансовим роком не більше ніж на відсоток, на який скорочується кошторис Верховної Ради України, не узгоджується з нормами Бюджетного кодексу України (далі - Кодекс), що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження та виконання закону про Державний бюджет України на відповідний рік, про що також зазначено в експертному висновку Міністерства фінансів України.

Необхідно врахувати, що відповідно до статті 1 та частини другої статті 4 Кодексу:

відносини, що виникають у процесі складання, розгляду, затвердження, виконання бюджетів, звітування про їх виконання та контролю за

дотриманням бюджетного законодавства, і питання відповідальності за порушення бюджетного законодавства регулюються цим Кодексом;

бюджетна система і державний бюджет встановлюються виключно цим Кодексом та законом про державний бюджет;

виключно законом про державний бюджет визначаються надходження та витрати державного бюджету.

Крім того, Міністерство фінансів України у експертному висновку до цього законопроекту (копія додається) зазначає, що статтею 54 Кодексу визначено умови щодо скорочення видатків загального фонду державного бюджету та зауважує про відсутність визначення у бюджетному законодавстві поняття кошторис витрат.

З огляду на вищевикладене Міністерством фінансів України зазначено, що законопроект потребує доопрацювання та виключення пункту 10 частини першої розділу I законопроекту, як такого що не є нормою цього законопроекту та суперечить нормам Бюджетного кодексу України.

Термін набрання чинності, визначений у законопроекті, не відповідає частині третій статті 27 Бюджетного кодексу України, якою передбачено, що закони України або їх окремі положення, які впливають на показники бюджету (зменшують надходження бюджету та/або збільшують витрати бюджету) і приймаються після 15 липня року, що передуює плановому, вводяться в дію не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим.

За підсумками розгляду Комітет прийняв рішення, що проект Закону України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення правових засад діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (реєстр. № 5019 від 04.02.2021 р.), поданий народним депутатом України Тарасенком Т.П., Камельчуком Ю.О. та іншими:

1) матиме вплив на показники бюджету (збільшуючи видатки державного бюджету на забезпечення роботи Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини). У разі прийняття відповідного закону до 15 липня 2021 року він має вводитись в дію не раніше 1 січня 2022 року, а після 15 липня 2021 року - не раніше 1 січня 2023 року (або 1 січня наступного за цим року залежно від часу прийняття закону);

2) рекомендувати Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин при опрацюванні законопроекту виключити положення пункту 10 частини першої розділу I законопроекту, врахувавши зауваження, зазначені у висновках Комітету з питань бюджету та Міністерства фінансів України до цього законопроекту.

Додаток: на 2 арк.

Голова Комітету

Ю.Ю. Арістов

СЕДО ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: Арістов Юрій Юрійович
Сертифікат: 58E2D9E7F900307B04000000D6452E0032508F00
Дійсний до: 28.01.2023 0:00:00

Апарат Верховної Ради України
№ 04-13/9-2021/96976 від 18.03.2021

442533